

André Aune Bjerke
Blåfall AS
Postboks 61
1324 Lysaker

19. september 2014

NVE – Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Kommentarer til høringsuttalelser Sandelva kraftverk

I forbindelse med konsesjonsbehandlingen for planlagte Sandelva kraftverk er det her gitt kommentarer til de høringsuttalelsene vi har mottatt. Det har kommet uttalelser fra følgende:

1. Samnanger kommune
2. Fylkesmannen i Hordaland
3. Hordaland fylkeskommune
4. BKK Nett
5. Direktoratet for mineralforvaltning
6. Statens Vegvesen
7. Bergen og Hordaland turlag
8. FNF Hordaland
9. Naturvernforbundet i Hordaland
10. Norges Miljøvernforbund

Uttalelsene kommenteres i vist rekkefølge.

Samnanger kommune:

Samnanger kommune stiller seg kritisk til det omsøkte Sandelva kraftverk på grunn av potensielle konflikter mellom tiltaket og Rolvsvåg kommunale vannverk. I etterkant av kommunens høringsuttalelse, har Asplan Viak – som på oppdrag fra kommunen tidligere har kartlagt en grunnvannsforekomst i området og som har planlagt de to eksisterende løsmassebrønnene – laget en uavhengig rapport om virkninger av Sandelva kraftverk på Rolvsvåg vannverk. Denne rapporten er vedlagt. I rapporten konkluderes det med at det alltid vil være nok vann i Sandelva til å opprettholde funksjonen til vannverket – også etter en eventuell utbygging – men at etableringen av Sandelva kraftverk allikevel vil kunne føre til negative konsekvenser for Rolvsvåg vannverk. Det konkluderes også med at alle potensielle negative konsekvenser kan begrenses ved hjelp av avbøtende tiltak.

Kommentar:

Asplan Viak foreslår i sin rapport å bygge en terskel i elva i området ved løsmassebrønnene for å holde vannstanden konstant. Utbygger vil bygge en terskel hvis NVE er enige i at det er en ønskelig løsning.

I rapporten foreslås det å bygge et sedimentasjonsbasseng før elvevannet når brønnområdet. Utbygger anser dette som unødvendig. Utbyggingen kommer ikke til å produsere slam eller sedimenter av noen betydning. Den eneste delen av arbeidet som vil kunne øke transporten av slam i elva er ved gravearbeid for å etablere fangdammer for omlegging av elva i inntaksområdet, noe som bare tar noen timer. Omfanget av slam i elva kan påvirkes ved å utføre arbeidet når det er minst mulig vann og derved utvasking i elva. Dersom det bygges en terskel i elva så vil denne til en viss grad også stanse opp ev. sedimenter.

Det påpekes fare for at rørgrøftene til Sandelva kraftverk vil kunne drenere grunnvannsmagasinet. Utbygger vil i detaljplanleggingen gjøre nødvendige forundersøkelser og sørge for at rørgatetraseen ikke drenerer grunnvannsmagasinet.

Når det gjelder fare for forurensende utslipp i elva, vil det bli stilt strenge krav til entreprenør om forsvarlig avfallshåndtering, og olje/drivstoffsoppbevaring. Det vil heller ikke være noe økt trafikk til inntaksområdet i kraftverkets driftsfase utover vanlig tilsyn og vedlikehold.

Hvis utbygging av kraftverk i Sandelva gir negativ innvirkning på Rolvsvåg vannverk etter at nevnte tiltak er iverksatt, vil andre tiltak måtte vurderes. Det kan for eksempel være aktuelt å forlenge de eksisterende brønnene eller å etablere en ny brønn lenger vekk fra elva.

Fylkesmannen i Hordaland

Fylkesmannen i Hordaland (FH) fraråder utbygging av Sandelva kraftverk pga. fragmentering og redusering av et sammenhengende natur- og friluftsområde av regional betydning, tap av INON og fordi tiltaket vil kunne åpne for andre, framtidige utbygginger.

Kommentar:

Turområdet i Gullfjellet og Svenningen har, som FH påpeker mange innfallsporter. Det er ingenting som tilsier at traktorveien/stien langs Sandelva er blant de viktigere. Tiltaksområdet er fra før i stor grad preget av inngrep, særlig nedre deler av Sandelva, med industriområde og grustak. Samnanger kommune har nå også vedtatt å bygge ut et stort industriområde på begge sider av Sandelva, overfor de eksisterende industriområdene, med utstrekning opp til ca. kote 80 (lest av fra kart). Øvre del av tiltaksområdet til Sandelva kraftverk er preget av eksisterende veier, spredt bebyggelse og kraftlinjer.

De tekniske inngrepene ved en eventuell utbygging av Sandelva vil i alle tilfelle ikke utgjøre noen spesielt dramatiske endringer i landskapet. Inntaksområdet ligger i en forsenkning i terrenget – i et område som allerede er preget av inngrep, rørgatetraseen vil gjengros over tid og kraftstasjonsområdet er allerede preget av diverse tyngre tekniske inngrep.

FH skriver om temaet INON at konsekvensvurderingen oppleves som misvisende fordi den eksisterende veien som deler opp og reduserer INON-området i praksis inngår i dalføret. Utbygger forholder seg til gjeldende definisjoner på tyngre tekniske inngrep – og påfølgende tap av INON – og mener at konsekvensvurderingen er gjort på riktig grunnlag, og den dermed ikke er misvisende.

FH vurderer at tiltaket vil kunne åpne for andre, framtidige utbygginger. Utbygger kan ikke se at Sandelva kraftverk har et større potensial for dette enn andre planlagte tiltak, og mener derfor at det ikke er relevant for konsesjonsspørsmålet.

Hordaland fylkeskommune

Hordaland fylkeskommune (HFK) tilrår utbygging av Sandelva kraftverk, med følgende vilkår:

- Det bør ikke gis konsesjon før det er utført en fiskeundersøkelse.
- Utbygger skal melde fra til HFK dersom man støter på automatisk freda kulturminner i forbindelse med utbyggingen.
- Forbislippingsventil må vurderes.
- Kraftstasjonen bør anlegges i nærheten av turbrua som krysser elva.
- Inngrepene i terrenget må utføres på en skånsom måte og med materialvalg som passer til omgivelsene.
- Habitat i og ved elva nedstrøms kraftstasjonen bør tas vare på.
- Tiltaket skal ikke svekke friluftskvaliteter i området nevneverdig.
- En må vurdere høyere minstevannføring med tanke på elva som landskapselement.
- Det skal tas hensyn til hekkende fossefall. Oppsetting av reirkasser skal vurderes.

Kommentar

- *Det ble utført en fiskeundersøkelse i Sandelva 14. mai 2014. Rapporten er sendt til NVE.*
- *HFK vil bli kontaktet ved eventuelle funn av freda kulturminner.*
- *Fiskeundersøkelsen viser at elva er uegnet som gyte- og oppvekstområde for fisk. Anadrom fisk reproducerer bare sporadisk – om i det hele tatt – og fisketettheten er lav. Utbygger planlegger derfor ikke å installere forbislippingsventil.*
- *Kraftstasjonen er planlagt i nærheten av turbrua som krysser elva.*
- *Inngrepene i terrenget vil bli utført på en så skånsom måte som mulig. Kraftstasjonen vil passe inn i omgivelsene.*
- *Habitat nedstrøms kraftstasjonen vil bli tatt vare på.*
- *Tiltaket vil ikke svekke friluftaktiviteter i området nevneverdig (se kommentar til Fylkesmannen i Hordaland).*
- *Forslag til minstevannføring er høyere enn 5-persentilene for sommer og vinter. Fordi nedbørfeltet er lite, er det naturlig med lange perioder der vannføringen i elva er svært lav. Resttilsiget nedover elva er relativt stort. Restvannføring oppstrøms stasjonen er beregnet å være 390 l/s. Elva er ikke synlig fra fjorden så den er kun aktuell som landskapselement lokalt.*
- *Behovet for oppsetting av reirkasser for fossefall vil vurderes.*

BKK Nett

BKK Nett skriver at det ikke er ledig kapasitet i regionalnettet til ny kraftproduksjon. Oppgraderinger er planlagt og tiltakshaverne er informert om estimert anleggsbidrag.

Kommentar:

-

Direktoratet for mineralforvaltning

Direktoratet for mineralforvaltning skriver at den planlagte kraftstasjonen og rørgatene vil røre ved den viktige sand- og grusforekomsten Våge.

Kommentar:

Den planlagte rørgata krysser sand- og grusforekomsten, men kraftstasjonen ligger ca. 300 meter utenfor avgrensningen (NGU: Grus- og pukkdatabasen). Det er et massetak i drift der, men det er lite uttak i dag. Området brukes blant annet som lager for betongprodukter.

Statens vegvesen

Statens vegvesen skriver at det må søkes om løyve til avkjørsel/utvida avkjørsel i forbindelse med byggesøknad. Det må også søkes om dispensasjon fra gjeldende byggegrense hvis tiltaket ligger nærmere enn 30 meter fra midtlinjen på FV 137.

Kommentar:

Hvis Sandelva kraftverk får konsesjon, vil Statens Vegvesen bli kontaktet tidlig i detaljplanleggingsfasen.

Bergen og Hordaland turlag

Bergen og Hordaland turlag fraråder ikke at det gis konsesjon til Sandelva kraftverk, men ber NVE ta hensyn til friluftsverdier og kulturminner langs vassdraget i forbindelse med konsesjonsvurderingen.

Kommentar:

-

FNF Hordaland

FNF Hordaland skriver at et eventuelt kraftverk antakeligvis vil forringe kvaliteten på drikkevannskilden til Samnanger kommune.

Kommentar:

Se kommentar til Samnanger kommune.

Naturvernforbundet i Hordaland

Naturvernforbundet i Hordaland (NH) er negative til den planlagte utbyggingen, først og fremst pga. naturinngrepet som rørgata representerer og på grunn av reduksjon i vannføringen nedstrøms inntaket. NH skriver videre at konsekvensene av redusert vannføring ikke er godt nok kartlagt fordi befaringen er lagt til feil årstid og over bare en dag.

Kommentar:

Rørgata skal graves ned i sin helhet, avgravid topplag vil tas vare på og legges tilbake ved sluttarronderingen. Utbyggingen som helhet vurderes å ha en liten til middels negativ konsekvens for landskapsverdier.

Den reduserte vannføringen avbøtes ved en foreslått minstevannføring som er høyere enn 5-persentiler og alminnelig minstevannføring, samt et betydelig resttilsig langs hele elvestrengen.

Konsekvensutredningen er utført i henhold til gjeldende retningslinjer. Det samlede datagrunnlaget vurderes som godt av konsekvensutreder.

Norges miljøvernforbund

Norges miljøvernforbund krever avslag på søknaden i Sandelva, med bakgrunn i det som fremstår som en prinsipiell motstand mot videre norsk vannkraftutbygging som sådan. Spesielt trekker NMF

fram risikoen tiltaket vil kunne ha for levekårene til ål, fossefall og anadrom fisk (sjøørret). Til dette henviser vi til rapporten om biologisk mangfold som ikke har avdekket truede arter i tiltaksområdet og som videre anser muligheten for slike som meget usannsynlige. Videre innvender NMF at tiltaket permanent beslaglegger 50 m² fulldyrket jord og derfor er i strid med nasjonale målsetninger om økning av jordbruksareal, at teknisk (eller «planlagt») svikt i minstevannføringen kan true eksisterende akvatisk miljø, og at iverksetting av omsøkt konsesjon strider mot Naturmangfoldloven paragraf 9 (føre var-prinsippet).

Kommentar:

Utbygger anser de ulike konsekvensene ved en utbygging som grundig utredet.

Konsekvensutredningen som er vedlagt konsesjonssøknaden tilsier at tiltaket ikke medfører alvorlige negative konsekvenser. Utbygger tar sterk avstand fra insinuasjonen om at konsulentene som utførte konsekvensutredningen ikke er uhildet pga. «åpenbar egeninteresse av å medvirke til at konsesjonssaker får aksept».